

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

postmottak@ad.dep.no

Deres ref

Vår ref
201104266-/ALA

Dato
12.12.2011

Svar på høring om tiltak for å forebygge og avdekke misbruk av velferdsordninger

Vi viser til ovennevnte høring i brev fra Arbeidsdepartementet av 12. september 2011 med høringsfrist 12. desember 2011.

Kunnskapsdepartementet er enig i at det er viktig med gode hjemler som gir grunnlag for utnyttelse av relevante data på tvers av forvaltningen, og som klart angir i hvilke situasjoner og til hvilke formål dette skal kunne skje. Departementet har følgende merknader til høringen:

Ny § 21-4 d Elektronisk registerkontroll

Forslag til ny § 21-4 d gir Arbeids- og velferdsetaten hjemmel til å foreta registerkoblinger med den hensikt å identifisere saker for nærmere utredning. Gjennom forslaget's ordlyd er hjemmelen kun begrenset ved at de aktuelle registre angis å være registre hos andre offentlige myndigheter og at registeret inneholder opplysninger som er aktuelle for retten til den ytelse registersamkjøringen gjelder.

Det anføres i høringsnotatet at registerkoblinger ikke vil innebære en stor personvernkrænelse og at søknad om den aktuelle ytelse uansett vil kunne forstås som et samtykke til å foreta denne type kontroller.

Kunnskapsdepartementet vil i den sammenheng påpeke at registerkoblinger av denne type alltid vil omfatte informasjon om et vidt antall personer. Departementet mener derfor at det er uheldig at forslaget til nye lovbestemmelse ikke i større grad inneholder en angivelse av hvilke registre som kan være aktuelle for denne type registerkontroll. Slik bestemmelsen nå er utformet, vil utførelsen av registerkontrollen i teorien innebære at alle

de registrerte i de aktuelle registre er omfattet av arbeids- og velferdsetatens mistanke om trygdemisbruk.

Offentlige myndigheter omfatter svært mange ulike organer og etater. Det er et generelt vilkår for behandling av personopplysninger at de kun kan benyttes til uttrykkelig angitte formål som er saklig begrunnet i virksomheten. Den foreslåtte registerkontrollen vil i høyeste grad bryte med dette prinsippet nettopp fordi den også vil omfatte et høyt antall personer som ikke på noe tidspunkt har misbrukt sine trygdeordninger og trolig også personer som verken har eller har søkt om denne type ordninger.

Kunnskapsdepartementet er derfor kritiske til om den vide utformingen av forslaget til hjemmel for elektronisk registerkontroll. Innenfor våre ansvarsområder vil dette konkretiseres direkte nedenfor.

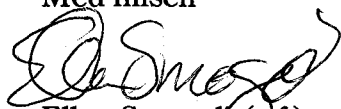
Spesielt om grunnopplæringen

Forslaget innebærer at trygdemyndighetenes adgang til å innhente opplysninger fra andre offentlige organer, ved behandling av trygdesaker, utvides betraktelig ved at adgangen til elektronisk registerkontroll beskrives generelt i forslaget til lovhjemmel og ikke spesielt. Slik forslaget nå er utformet betyr det at det kan kreves at for eksempel skoler (kommuner og fylkeskommuner), på linje med andre offentlige organer, må utlevere registerinformasjon om sine nåværende eller tidligere elever. Tilsvarende informasjon kan også finnes hos Utdanningsdirektoratet.

Kunnskapsdepartementet er klar over at man i høringsnotatet ikke nevner skolen som et aktuelt organ å hente registerinformasjon fra. I og med lovbestemmelsens generelle utforming, vil slik innhenting likevel kunne være mulig. Dette er etter vår oppfatning uheldig.

Prinsippet om at alle i grunnskolealder har rett til opplæring er hjemlet i opplæringsloven og i barnekonvensjonen. Skolen er forpliktet til å gi alle barn opplæring og registrerer gjennom opplæringsløpet en mengde informasjon om den enkelte elev. Det registreres gjerne mer informasjon om de elever som trenger ekstra oppfølging og spesielt tilrettelagt opplæring. Fordi det er skoleplikt i Norge, vil skolenes registre nødvendigvis også inneholde informasjon om fremtidige trygdemottagere og eventuelt misbrukere som i ettertid kan være interessant fra et kontrollperspektiv. En mulig plikt til å utlevere denne type registre til arbeids- og velferdsetaten kan ha innvirkning på tillitsforholdet mellom skolen og elevene/deres familie. En annen konsekvens kan være at skolene unngår å registrere viktig informasjon nettopp fordi man vet at registeret kan benyttes av andre myndigheter langt utover det opprinnelige formålet. Dette fremstår fra et opplæringsperspektiv svært uheldig.

Med hilsen

Ellen Smogeli (e.f.)

fung. avdelingsdirektør

Anniken Lange

rådgiver